Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Ҷиёнзода Зулфия дар мавуи «Шароитҳои педагогии мубрамсозии шахсияти донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсионӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ) пешниҳод шудааст.

Низоми таҳсилоти олии касбӣ заминаеро барои истифодаи технологияҳои навин ва ташаккули малакаҳои донишазхудкунии донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсионӣ фароҳам меорад. Ин низоми педагогии тарбияи рафтори иҷтимоӣ вобаста ба рушди илму техника ва технологияҳои муосир пайваста тағйир меёбад.

Имрӯз ташаккули сифатҳои иҷтимоӣ ва рушди шахсияти донишҷӯён ҳамчун пешбарандагони инноватсия аз омилҳои муҳимтарин ба шумор меравад. Вазифаҳои асосии ин раванд дар қонунгузории соҳавии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян шудаанд. Аз ҷумла, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд», Консепсияи миллии маълумот ва Консепсияи миллии тарбия маҳз ба рушди соҳаи маориф, баланд бардоштани сифати таълим ва ташаккули шахсияти насли ҷавон нигаронида шудаанд.

Мавзуи интихобнамудаи Ҷиёнзода Зулфия «Шароитҳои педагогии мубрамсозии шахсияти донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсионӣ ба масъалаи ниҳоят муҳими муҳити муосири тарбияи шахсияти ҷавонон иртибот дорад. Дар шароити тағйироти босуръати иҷтимоӣ, фарҳангӣ ниёз ба тарбияи шаҳрвандони дорои худшиносии миллӣ ва эҳсоси масъулиятшинос беш аз ҳар вақти дигар эҳсос мешавад.

Мубрамии мавзуъ дар он зоҳир мегардад, ки принсипҳои ташкили фаъолияти маърифатии донишҷӯён дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дорои хусусиятҳои хос мебошанд, ва ин хусусиятҳо бо сатҳи баланди мустақилият, худидоракунӣ, ангезаҳои касбӣ ва масъулияти баланд алоқаманд буда, талаб менамоянд, ки равишҳои педагогӣ мутобиқ ба ин вижагиҳо тарҳрезӣ ва татбиқ гарданд. Бо назардошти талаботи рӯзафзуни ҷомеаи муосир, зарурати таъмини суботи иҷтимоӣ, ҳамбастагии шаҳрвандӣ ва рушди устувори кишвар, муассисаҳои таҳсилоти олӣ бояд ба ташаккули шахсияти донишҷӯён равона карда шаванд. Донишҷӯён бояд дорои сифатҳои иҷтимоӣ, фарҳанги шаҳрвандӣ, масъулиятшиносӣ, қобилияти мутобиқшавӣ ба шароити тағйирёбанда, ба азхудкунии намунаи башардӯстона нигаронида шуда, барои дастёбӣ ба сифати нави таълим, рақобатпазирӣ, рушди устувори инсон ва ҷомеа, тарбияи таҳаммулпазирӣ, масъулият ва омодагӣ ба иштирок дар ҳаёти ҷамъиятӣ бошанд.

Дар раванди таҳқиқ, муҳаққиқ кӯшиш намудааст, ки масъалаи мубрамсозии шахсияти донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсиониро дар робита бо талаботи нави низоми миллии маориф ва таҷрибаи воқеии муассисаҳои таълимӣ мавриди омӯзиш қарор диҳад.

Автореферат бо риояи сохтори мантиқӣ таҳия гардида, дар он ҳадаф, вазифаҳо, объект, предмет, гипотеза ва методология равшан ва дақиқ баён гардидаанд.

Муаллиф дар оғози таҳқиқот ҳадафи мушаххас — таҳқиқ ва муайянсозии таъсиргузори шароити педагогии мубрамсозии шахсияти донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсиониро пеш мегузорад.

Мутобиқи ин ҳадаф, вазифаҳои илмӣ бо пайдарпайии мантиқӣ ҷудо гардида, аз омӯзиши заминаи назариявӣ ва ҳуқуқӣ то ташкили марҳилаҳои озмоишӣ ва таҳияи тавсияҳои амалӣ фаро мегиранд.

Муаллиф дар ҷараёни кори худ аз маҷмуи васеи усулҳои илмӣ, аз ҷумла таҳлили манбаъҳои илмӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, пурсишномаҳо, мусоҳибаҳо ва озмоишҳои амалии педагогӣ истифода бурдааст.

Арзиши илмии мавзуи таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки дар заминаи таҳлили мукаммали таҳқиқоти илмии муосир ва заминаҳои барномавӣ-методии фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ асоснок карда шудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқотро дар амалияи кори омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва дар низоми такмили ихтисос ва бозомӯзии кадрҳои педагогӣ ва роҳбарикунандаи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳияи барномаҳои асосии касбии таҳсилотӣ ва барномаҳои корӣ дар соҳаи маориф мавриди истифода қарор додан мумкин аст.

Натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳо ва тавсияҳои пешниҳодшуда бо омӯзиши ҳамаҷонибаи технологияҳои педагогӣ ва таснифи онҳо муҳиммии ин мафҳумро барои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ нишон додааст.

Ғояҳои муҳим оид ба ҳамкории анъана ва навовариҳо, чӣ будани фарҳанги инноватсияҳо, чӣ гуна фарҳанг ва мафҳуморо оид ба ҷомеаи инноватсионӣ, шахсияти инноватсинӣ ва фаъолити инноватсионӣ ба эътибор гирифтан баррасӣ масъалаи мавриди таҳлил, татбиқи пайгиронаи асосҳои назариявӣ-методологии таҳқиқот, инчунин истифодаи маҷмӯи усулҳое, ки ба ҳадаф, вазифаҳо ва фарзияи таҳқиқот мутобиқат доранд, асоснок карда шудаанд.

Эътимоднокии натиҷаҳо бо роҳи санҷиши таҷрибавӣ-озмоишӣ, татбиқи онҳо дар амалияи як қатор муассисаҳои таълимӣ ва таҳлили натиҷаҳои бадастомада таъмин гардидааст.

Такя ба пойгоҳи кофии сарчашмаҳои илмӣ имкон медиҳад, ки хулосаҳои баровардашуда ҳамчун асоснок, боэътимод ва дорои арзиши назариявию амалӣ арзёбӣ шаванд.

Хулоса, диссертатсияи Ҷиёнзода Зулфия дар мавуи «Шароитҳои педагогии мубрамсозии шахсияти донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсионӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ) таҳқиқоти илмии мустақили мукаммал мебошад, ки ба талаботи КОА ҷавобгӯ аст.

Муаллиф масъалаи муҳими мубрамсозии шахсияти донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсиониро дар заминаи арзишҳои фарҳанги миллӣ ба таври амиқ таҳқиқ намуда, амсилаи мушаххасгардонии шахсияти донишҷӯён ҳамчун барандагони фарҳанги инноватсионӣ дар асоси таҳлили омилҳои беруна ва дохилӣ таҳия гардида, амали муштараки омилҳоеро инъикос менамояд, ки раванди таълимиро мукаммал месозанд.

Тадқиқот барои илми педагогика ва амалияи мактабии кишвар арзиши воқеӣ дошта, метавонад ҳамчун замина барои таҳияи барномаҳо, дастурҳои методӣ хизмат кунад.

Бо дарназардошти муҳтавои илмӣ, сохтори мантиқӣ ва натиҷаҳои назариявию амалӣ, Ҷиёнзода Зулфия сазовори додани дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ) мебошад.

Муқарриз:
Номзади илмҳои педагогӣ,
мудири кафедраи забони русии
Донишгоҳи давлатии молия
ва иқтисоди Тоҷикистон   Наврузова Г. Т.

Суроғa: 734067, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино,
кучаи Нахимов, ҳуҷраи 64 /14
Телефон: (+992) 900900978
E-mail: navruzova72@mail.ru

Имзои Г.Т. Наврузоваро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси Донишгоҳи давлатии молия
ва иқтисоди Тоҷикистон   Мирҷамолов М.А.

10.06.2026